

עין אי"ה ברכות ב' פרק תשיעי פס' רכח [ברכות דף סא' ע"ב

ת"ר מעשה שגזרה המלכות גזרה על ישראל שלא יעסקו בתורה, מה עשה רבי עקיבא, הלך והקהיל קהלות ברבים כו' א"ל פפוס ב"י אי אתה מתירא מפני אומה זו א"ל כו' אמשול לך משל למה"ד לשועל כו' ומה כמקום חיותינו כך כו'. פפוס חשב מאחר שהמלכות גלתה דעתה שכל שנאתה את ישראל הוא רק בדבר הרוחניות. א"כ צריך לכבוש את המאור הרוחני ותכבה אש השנאה, וינוח לישראל וישוב בהמשך הזמן לעבודתו ותעודתו כאשר ירוח לו. אמנם רע"ק ידע שרק תואנה מצאו בשנאתם לומר שהיא מצד הרוחניות ותורתם של ישראל. כי השנאה היא שנאת עם, שנאה היוצאת מנפש רעה האומרת אני ואפסי עוד, ורוצה לקחת כל הטוב רק לעצמה, ועינה רעה בעם אחר. א"כ אם לא ימצאו תואנה מצד הרוחניות, מפאת התורה והדת, ימצאו תואנות אחרות. ואם לא ימצאו כל תואנות, מה שהוא אי אפשר, ואם הי' כן ישלחו יד לעשוק ולרוצץ בלא שום תואנה. א"כ עלינו לעשות את שלנו, לחזק חיינו הכלליים, חיי הלאום שאינה מתקוממת כ"א ע"י התורה. והדברים ק"ו אם בשעה שאנו מחזיקים במעוז התורה, הם מתגברים חיל ומרפים את קשר הלאומי שלנו, שזה הוא עיקר הנצחון של המנצחים, שישבת עם עברתו מהיות גוי. אם נרפה ידינו מן התורה, הלא ילך הקשר הלאומי הלך והנתק לגמרי עד אין שריד חלילה. ע"כ בכל עת צרה, אחת היא מעוזם של ישראל תורת ד', שתשגבהו בענין שתאמץ כחו הלאומי ותתן בו עז ותעצומות לשאת את גורלו המר, עד יאיר אור יקרות ותזרח לו השמש, שמש צדקה וישועה. ואם נרופף את הקשר הלאומי שהוא לנו המובטח והמלא חיים, הוא הקשר הבא מכח התורה, ונבטח על קישורים לאומיים אחרים, שהם לא נכוננו לנו בתור קשרים עקריים ואינם הולמים לתכונותינו וטבע לאומינו, ודאי לא יעלה בידינו כלום, את שנאת העמים לא נמעט בזה ואת כחינו הפנימי נחליש ונדלדל